

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând, fără participarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Voloh Tatiana în numele inculpatului Șargarovschi Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2022, în cauza penală în privința lui,

Șargarovschi Victor XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 10.08.2021 – 20.09.2021;

Instanța de apel: 04.11.2021 – 22.03.2022;

Instanța de recurs: 21.07.2022 – 16.11.2022.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 20 septembrie 2021, Șargarovschi Victor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal și art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu stabilirea pedepsei penale, după cum urmează:

- sub formă de 13 (treisprezece) ani închisoare, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip închis, în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal;

- sub formă de 13 (treisprezece) ani închisoare, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip închis, în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal;

- sub formă de 13 (treisprezece) ani închisoare, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip închis, în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal;

- sub formă de 13 (treisprezece) ani închisoare, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip închis, în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, lui Șargarovschi Victor i s-a stabilit pedeapsa penală definitivă sub formă de 15 (cincisprezece) ani închisoare, cu ispășirea în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei urmînd a fi calculat începînd cu data pronunțării sentinței din 20 septembrie 2021, cu includerea în acest termen a perioadei aflării în stare de reținere și arest de la 26 iulie 2021 pînă la 20 septembrie 2021.

Măsura preventivă sub formă de arest preventiv în privința lui Șargarovschi Victor, s-a dispus de a fi menținută pînă la intrarea sentinței în vigoare.

S-a încasat de la Șargarovschi Victor în beneficiul statului cheltuielile judiciare în suma de 1398 (o mie trei sute nouăzeci și opt) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictu.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Șargarovschi Victor la sfârșitul lunii august XXXX, ziua concretă nu a fost posibil de stabilit, cunoscând cu certitudine că minora XX, născută la XX, nu a împlinit vârsta de 14 ani, a planificat realizarea acțiunilor orientate spre satisfacerea poftii sexuale în formă perversă cu numita minoră, acțiuni pe care ulterior le-a realizat în repetate rânduri în următoarele circumstanțe.

Astfel el, Victor Șargarovschi, la sfârșitul lunii X – începutul lunii XXX, ziua și ora concretă nu a fost posibil de stabilit, aflându-se la domiciliul socrilor săi XX din s. X, r. X, unde locuia și minora X, care era sora soției sale Galina Mardari, profitând de faptul că părinții minorei erau plecați peste hotarele Republicii Moldova, iar alți membri ai familiei prezenți în acel moment la domiciliu, nu se aflau prin preajmă, urmărind scopul satisfacerii poftii sexuale în formă perversă, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și a-și exprima voința în legătură cu vârsta fragedă și a lipsei capacității depline de exercițiu, prin constrângere fizică și psihică față de numita minoră, s-a apropiat de aceasta și a luat-o cu el în veceul din gospodărie. Șargarovschi Victor a acoperit gaura de la veceu cu un capac, a așezat-o pe minora XXX pe veceu, a pus mâna sa după capul minorei, după care s-a ridicat în picioare în fața ei, și-a dat pantalonii în jos, a luat mâna minorei și a pus-o pe organul lui genital, impunând-o să-l mângâie. Ulterior, el singur și-a mângâiat organul genital cu mâna până a ejaculat, după care a apucat-o pe minora XXX cu mâna de după cap și i-a introdus organul genital în cavitatea bucală, impunând-o să-l sugă. După finisarea actului sexual, în scopul intimidării victimei minore și impunerii controlului asupra acesteia, Șargarovschi Victor a amenințat-o pe minora XXX că dacă va comunica cuiva despre cele întâmplate, o va omorî.

Tot el, Șargarovschi Victor, acționând intenționat cu scopul satisfacerii poftii sexuale în formă perversă cu minora XXX, în anul XX, în perioada caldă a anului, ziua și ora ne fiind posibil de a o stabili, aflându-se la domiciliul socrilor săi X din s. XXX, unde locuia și minora XXX, născută la XXX, care era sora soției sale Galina Mardari, profitând de faptul că o parte din membrii familiei sale nu se aflau la domiciliu, iar cei prezenți la domiciliu nu se aflau prin preajmă, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și a-și exprima voința în legătură cu vârsta fragedă și cu lipsa capacității depline de exercițiu, prin constrângere fizică și psihică față de numita minoră, s-a apropiat de aceasta în timp ce se afla în camera sa și se juca în pat cu jucării, a scos hainele sale exterioare, rămânând în lenjeria de corp (chiloți și maiou), s-a întins lângă ea și a început să o mângâie pe corp. Ulterior, Șargarovschi Victor și-a dat chiloții în jos, s-a acoperit cu plapuma, a luat mâna minorei și a pus-o pe organul lui genital, impunând-o pe minoră să îl mângâie, după care a introdus organul genital în cavitatea bucală a minorei, impunând-o să-l sugă.

Tot el, Șargarovschi Victor, acționând intenționat cu scopul satisfacerii poftii sexuale în formă perversă cu minora XXXX, în perioada decembrie XXX – primăvara anului XXX, ziua și ora exactă nu a fost posibil de stabilit, aflându-se în domiciliul socrilor săi XXX din s. XXX, unde locuia și XXX, născută la XXX, care este sora soției

sale Galina Mardari, profitând de faptul că o parte din membrii familiei sale nu se aflau la domiciliu, iar cei prezenți la domiciliu nu se aflau prin preajmă, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și a-și exprima voința în legătură cu vârsta fragedă și a lipsei capacității depline de exercițiu, manifestând constrângere fizică și psihică față de numita minoră, după ce a adusă seara în casă, au mers la culcare ambii în aceeași odaie și pat, unde Șargarovschi Victor a dezbrăcat-o pe minoră de lenjeria de corp și a început să-i facă mișcări lascive cu limba în zona organelor genitale, după care a impus-o pe ea să-i sugă organul genital, ținând-o cu mâna după cap, împingând-o spre organul său genital.

Tot el, Șargarovschi Victor, acționând intenționat cu scopul satisfacerii poftei sexuale în formă perversă cu minora XXX, în anul XXX, ziua și ora exactă nu a fost posibil de stabilit, aflându-se în domiciliul socrilor săi XX din s. XXX, unde locuia și XXX, născută la XXX, care este sora soției sale Galina Mardari, profitând de faptul că o parte din membrii familiei sale nu se aflau la domiciliu, iar cei prezenți la domiciliu nu se aflau prin preajmă, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și a-și exprima voința în legătură cu vârsta fragedă și a lipsei capacității depline de exercițiu, manifestând constrângere fizică și psihică față de numita minoră, după ce au mers la culcare în aceeași odaie și pat, unde Șargarovschi Victor s-a culcat la marginea patului, pe minora XXX a pus-o în mijloc, iar la marginea cealaltă a patului (la perete) l-a pus pe feciorul său minor XXX (născut la XXX), a impus-o pe minora XXX să-i mângâie organul genital, după care a pus și el mâna sa peste mâna minorei continuând împreună mișcările, după care a încercat să introducă organul său genital în anusul minorei și degetele în vaginul acesteia, dar nu a reușit din cauza că minora a invocat dureri.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Șargarovschi Victor a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal (sfârșitul lunii august – începutul lunii septembrie 2014); infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal (perioada caldă a anului 2016); infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal (perioada decembrie 2016 – primăvara 2017); infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal (anul 2017), după indicii calificativi: "Satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșită prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, precum și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și a-și exprima voința, săvârșită asupra persoanei despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani".

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

- *procurul în Procuratura r-ului Ștefan Vodă, Boblic Maxim*, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii mărimii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, lui Șargarovschi Victor recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a) și art. 172 alin. (3) lit. a) Cod Penal și în baza acestor articole, a-i stabili pedeapsă: - pentru infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) din Codul penal, a-i stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani; - pentru infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) din Codul penal, a-i stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani; - pentru infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) din Codul penal, a-i stabili pedeapsa

sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani; - pentru infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) din Codul penal, a-i stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani. De a-i numi pedeapsa definitivă inculpatului Șargarovschi Victor pentru concurs de infracțiuni, conform prevederilor art. 84 alin. (1) din Codul penal, prin cumularea parțială a pedepselor numite, sub formă de închisoare pe un termen de 20 (douăzeci) ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip închis. De încasat din contul inculpatului în bugetul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în mărime de 1398 lei. Admiterea totală a acțiunii civile;

- *avocatul Voloh Tatiana în numele inculpatului Șargarovschi Victor*, prin care a solicitat casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi sentințe potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Șargarovschi Victor să fie achitat.

3.1 În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că:

- deși instanța a calificat corect acțiunile inculpatului Șargarovschi Victor, consideră sentința nefondată sub aspectul individualizării greșite a pedepsei, instanța de judecată examinând în mod superficial circumstanțele în care s-a produs fapta și personalitatea celui condamnat;

- instanța greșit a individualizat criteriile generale de aplicare a pedepsei în ordinea art. 75 Cod penal, ce se referă la gravitatea faptei, motivul acesteia, de persoana celui vinovat, stabilindu-i o pedeapsă mai blândă decât cea solicitată de către partea acuzării;

- gravitatea și motivele comiterii infracțiunilor prevăzute de art. art. 172 alin. (3) lit. a), 172 alin. (3) lit. a), 172 alin. (3) lit. a), 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, de către inculpat, denotă o lipsă de respect a acestuia față de integritatea fizică și sexuală a minorei XX, punându-și dorința sa de a-și satisface poftele sexuale în forme perverse mai presus decât sănătatea fizică și psihică a acesteia, or, circumstanțele cauzei cu certitudine denotă faptul că Șargarovschi Victor a comis aceste acțiuni în decursul unei perioade îndelungate de timp, începând de la o vârstă fragedă de 7 ani a victimei;

- acțiunile violente cu caracter sexual comise de către agresor, au produs un impact negativ enorm, fapt probat prin raportul de evaluare psihologică și raportul de expertiză Judiciară cu Nr.XX din 08 iunie 2021;

- în pofida faptului că probele administrate de către acuzator și cercetate în cadrul ședințelor de judecată din punct de vedere al pertinentei și concludenței, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc incontestabil că inculpatul a comis infracțiunile imputate acestuia, Șargarovschi Victor, vina incriminată nu a recunoscut-o, afirmând cu dispreț că minora minte, în așa mod neavând nici o remușcare și nici un gram de căință pentru faptele violente comise asupra acesteia;

- inculpatului Șargarovschi Victor i-au fost incriminate comiterea infracțiuni prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, infracțiuni care fiecare în sine fac parte din categoria infracțiunilor excepțional de grave, pentru care legea penală prevede o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 la 20 ani sau cu detențiunea pe viață;

- pedeapsa aplicată de către instanța de judecată în privința lui Șargarovschi Victor nu corespunde gravității infracțiunilor săvârșite, personalității lui, și pericolului social pe care îl reprezintă și va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din

partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție;

- în așa mod, pedeapsa aplicată de către instanța de judecată, nu va asigura scopul pedepsei penale, prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod Penal, iar „Pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale. corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane”, din care motiv solicită aplicarea unei pedepse mai aspre solicitate de către acuzatorul de stat.

3.2. În motivarea cererii de apel avocatul Voloh Tatiana a invocat că:

- instanța de judecată greșit a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Șargarovschi Victor a patru episoade a infracțiunii prevăzută la art. 172 alin. (3) lit. a) din Codul penal, or această concluzie nu este fundamentată pe un cumul de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele, așa cum prevăd regulile de apreciere a probelor la art. 101 alin. (1) din Codul de procedură penală. Iar sentința de condamnare, în conformitate cu art.389 alin. (1) din Codul de procedură penală, se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată;

- nu au fost prezentate probe pertinente, concludente și utile ce ar permite recunoașterea vinovăției și condamnarea inculpatului Șargarovschi Victor în baza art. 172 alin. (3) lit. a) din Codul penal, iar probele prezentate de acuzare în învinuirea ultimului au fost administrate cu încălcarea drepturilor inculpatului la un proces echitabil. Învinuirea formulată lui Șargarovschi Victor este una formală, neîntemeiată și neprobată, contrară prevederilor art. 281 alin. (2) din Codul de procedură penală, în nici unul dintre cele patru episoade nu este indicată cu precizie data și locul, mijloacele și modul de săvârșire a infracțiunii, cât și nu au fost stabilite aceste elemente în cadrul cercetării judecătorești. Astfel, se indică în învinuire „sfârșitul lunii august, începutul lunii septembrie a anului XXX, aproximativ în anul XXX, în unul dintre anotimpurile calde, aproximativ în iarna (XXX) sau primăvara anului XXX, în anul XXX, perioada mai exactă organul de urmărire penală nu a putut a o stabili”. Respectiv, reieșind din aceste formulări expuse în învinuire redă acesteia caracter de imprecizie și la caz, organul de urmărire penală, cât și acuzarea de stat, ar fi trebuit să depună efort pentru a face posibilă stabilirea cu precizie a datei și perioadei săvârșii pretinselor fapte ilegale asupra minorei. Ordonanța de punere sub învinuire trebuie să fie una precisă și concretă, astfel, încât cel căruia i se adresează această învinuire, să aibă posibilitatea reală de a-și formula poziția sa de apărare și a prezenta probe în nevinovăția sa, dacă e cazul și, să nu ghicească, care sfârșit de lună sau început de lună, care este unul dintre cele anotimpuri calde, în care anume lună a anului XXX, or un an are 12 luni și așa mai departe, deși organul de urmărire penală este organul care trebuie să dovedească vinovăția persoanei. Or, conform art.8 alin.(2) Cod de procedură penală, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa;

- probele prezentate de către acuzare în probarea învinuirii aduse inculpatului Șargarovschi Victor, cercetate în cadrul cercetării judecătorești și puse la baza sentinței de condamnare a ultimului, nici pe departe nu se prezintă ca probe pertinente și

concludente și în măsură să susțină o învinuire și să stea la baza condamnării ultimului pentru termenul solicitat de către acuzatorul de stat;

- analiza declarațiilor părții vătămate minore XXXX obținute în baza art. 110¹ Cod de procedură penală la faza de urmărire penală și cercetate în cadrul cercetării judecătorești, trezesc mari dubii de veridicitate. Sunt insuficient de clare, coerente și precise pentru a formula o învinuire. Remarcă imprecizia expusă în declarații prin expresii de felul: „paremi-se”, „mătincă”, „probabil”, „dacă nu greșesc”, „nu-mi amintesc precis”. Iar, la unele întrebări repetat formulate, minora a răspuns că: „a fost o dată în veceu, paremi-se”; „cam aproximativ 4 ori”, „matincă a fost numai în gură”, „poate pune mâna pe sub haină” și altele. Astfel de expresii de indecizie și imprecizie, trezesc dubii de veridicitate a declarațiilor minorei. Și, de fapt, atrage atenția că aceste declarații ale părții vătămate minore făcute în cadrul audierii în condițiile art.110¹ din Codul de procedură penală, nici nu au fost puse la baza învinuirii formulate lui Șargarovschi Victor, dar au fost incluse în învinuire relatările specialistului Marin Ana expuse în raportul său de evaluare;

- este de remarcat caracterul formal al audierii minorei XXX efectuată în condițiile art. 110¹ Cod de procedură penală și de o mai proastă calitate posibilă, care nu a fost în măsură să furnizeze răspuns la întrebările formulate minorei cu referire la caz. În declarațiile părții vătămate minore este sesizat faptul că ultima evită răspunsurile la unele întrebări și preponderent, în declarațiile sale, revine la relația de familie a surorii sale cu Șargarovschi Victor, problemele acestora din familie și cât de rău a fost Șargarovschi Victor cu sora sa Galina, iar intervievatorul o ghida cumva spre aceste declarații. Iar, în unele cazuri chiar sugerându-i răspunsurile la întrebările formulate, iar alteori, chiar formulând ea singură răspunsul din numele minorei;

- partea vătămată minoră, fiind audiată în condițiile art. 110¹ Cod de procedură penală a indicat că, primul episod „ar fi avut loc în XXX toamna, mama cu tata era în casă, apoi era vara, la sfârșitul verii începutul toamnei în XXX, aveam 6-7 ani”, al doilea episod „aveam 8, apoi 8-9 ani, afară era răcoare, normal, parcă era primăvara”. Iar, în raportul de evaluare se indică că „aveam vârsta de 6 ani, sfârșitul lunii august începutul lunii septembrie XXX, ambii părinți erau la muncă peste hotarele țării, sora Galina era plecată la maternitate”. Și dacă analizează cele indicate de către minoră, a remarcat că ziua ei de naștere este la XXX, iar sora sa Galina a născut la XXX. Respectiv, întrebarea este: totuși când a avut loc primul episod, or, minora a indicat trei perioade de timp cât și în unul și același caz părinții ambii erau în casă, iar apoi că erau plecați peste hotare la muncă.???? Al doilea caz a avut loc când avea-8-9 ani, afară era cald, pe când în audieri a indicat că era răcoare, parcă primăvara???? Afară de aceasta mamei sale a comunicat doar despre două cazuri, apoi a vorbit despre patru cazuri (care ar fi fost motivul?);

- partea vătămată minoră, reieșind din declarațiile mamei sale Mardari Veronica, până la audierea în condiții speciale, a mai fost audiată de două ori, de către ofițerul de urmărire penală I. Cozacenco și ofițerul de urmărire penală D. Decenco, în lipsa unui psiholog și pedagog. Iar audierile respective lipsesc de la materialele cauzei, întrebarea este: care a fost necesitatea audierii minorei de două ori, contrar prevederilor legale? Și care este certitudinea și convingerea că textul acestei audieri nu a fost regizat și pregătit până la audierea în condițiile prevăzute la art.110¹ din

Codul de procedură penală? După care, preluat și de martorii audiați. Nu a fost oare în acest caz o revictimizare a părții vătămate minore?;

- declarațiile martorilor Mardari Veronica și Mardari Nicolae sunt axate doar pe relațiile dintre fiica lor Galina și Șargarovschi Victor și sunt ghidate de frustrarea pe care o au ca rezultat al relației eșuate dintre fiica lor Galina și Șargarovschi Victor, care, din poziția lor nu a îndreptățit așteptările lor. Și în declarațiile lor în instanța de judecată au fost destul de rezervați în a da detalii și a relata cele povestite de fiica lor XXX. Afară de aceasta, au indicat asupra faptului că în perioada XXX nu au observat careva schimbări în comportamentul minorei, schimbări au intervenit după decesul bunicii acesteia în XXX, față de care era foarte atașată;

- martorul Lazarev Elena are și ea interesul în acest caz, la XXX a depus plângere la poliție în privința lui Șargarovschi Victor precum că i-ar fi însușit suma de 36 000 lei, practic la o lună după ce sora sa Galina a depus cerere în instanța de judecată privind desfacerea căsătoriei cu Șargarovschi Victor. Plângerea s-a soldat cu refuzul în a pormi urmărirea penală în privința ultimului. Este de atras atenția că ea preponderent a vorbit instanței despre relația dintre sora sa Galina și Șargarovschi Victor, de zi cu zi și cea sexuală. Mai mult, și-a atribuit și competențele unui psiholog constatând prezența la sora sa XXX a unui stres psihoemoțional ca urmare a molestării de către Șargarovschi Victor, intensitatea acestuia stres și sursa acestuia;

- atrage atenția asupra faptului că, martorii audiați au declarat că schimbări în comportamentul părții vătămate minore XXX a intervenit după decesul bunicii sale, față de care era atașată, care a decedat în anul XXX. De atunci și starea sănătății s-a agravat, iar careva probe că în perioada anilor XXX minora ar fi suferit o schimbare comportamentală ca rezultat al pretinselor acțiuni de molestare din partea lui Șargarovschi Victor, nu au fost prezentate și nici nu au fost cercetate;

- martorii audiați au declarat reieșind din relatările părții vătămate minore XXXX, care la rândul lor, nu au fost verificate prin alte probe pertinente și concludente;

- deși, instanța de judecată a coroborat declarațiile părții vătămată minore inclusiv și cu declarațiile martorului Marin Ana, declarațiile ultimei nu pot sta la baza condamnării inculpatului Șargarovschi Victor, or, la caz, dânsa nu poate avea calitatea de martor în acest proces, din moment ce a elaborat un raport de evaluare psihologică în privința minorei XXXXX, expunând anumite concluzii asupra întrebărilor formulate de către organul de urmărire penală și propuneri. Or, martorul este persoana care posedă informații cu privire la vreo circumstanță care urmează să fie constatată în cauză. Marin Ana, la caz, ar avea calitatea de specialist, or, conform art. 6 pct. 43) din Codul de procedură penală, specialistul este persoana care cunoaște temeinic o disciplină sau o anumită problemă și este antrenată în procesul penal, în modul prevăzut de lege, pentru a contribui la stabilirea adevărului. Iar, conform art. 87 alin.(2) din Codul de procedură penală, opinia expusă de specialist nu substituie concluzia expertului. Respectiv, reieșind din aceste prevederi legale, atât opinia specialistului Marin Ana expusă în instanța de judecată, cât și în raportul de evaluare psihologică, nu substituie în nici un mod concluzia experților psihiatri și psihologi, care, la caz, preponderent necesară și obligatorie;

- actul de învinuire formulat lui Șargarovschi Victor, cât și învinuirea ca fiind constatată de către instanța de judecată în sentința sa, este o transpunere cuvânt în cuvânt a raportului de evaluare psihologică. Atunci, întrebarea este: care a fost necesitatea audierii minorei XXXX în condiții speciale, ca ulterior, aceleași întrebări formulate în cadrul audierii minorei să fie formulate repetat și față de Ana Marin, la solicitarea organului de urmărire penală, pentru a fi elucidate în cadrul ședințelor de consiliere a minorei XXXX, ca ulterior să fie formulată o învinuire;

- raportul de evaluare psihologică a părții vătămate minore XXXX din XXX, nu reprezintă o probă pertinentă și concludentă în sensul art. 93 din Codul de procedură penală. Or, conform art. 93 din Codul de procedură penală, probele sunt elementele de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. Cât și nu se regăsește prin lipsa probelor expuse la alin.(2) printre care se regăsesc: 1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză judiciară; 3) corpurile delictelor; 4) procesele-verbale privind acțiunile de urmărire penală și ale cercetării judecătorești; 5) documentele (inclusiv cele oficiale); 6) înregistrările audio sau video, fotografiile; 7) constatările tehnico-științifice și medico-legale; 8) actele procedurale în care se consemnează rezultatele măsurilor speciale de investigații și anexele la ele, inclusiv stenograma, fotografiile, înregistrările și altele; 9) procesele-verbale de consemnare a rezultatelor investigațiilor financiare paralele și procesele-verbale de consemnare a opiniei organului de control de stat al activității de întreprinzător, emisă conform prevederilor art. 276¹ dacă nu a fost expusă într-un proces-verbal de control; 10) procesul-verbal de control, întocmit în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător, un alt act de control/administrativ cu caracter decizional, întocmit de un organ de control în rezultatul unui control efectuat conform legislației speciale în vigoare;

- pentru a i se acorda pondere probatorie și a fi apreciat în cumul cu alte probe, acest raport de evaluare psihologică urma a fi recunoscut în calitate de mijloc material de probă. Or, conform art. 157 alin.(1) Cod de procedură penală, constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sânt expuse ori adevărate circumstanțe care au importanță pentru cauză. (2) Documentele se anexează, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței, la materialele dosarului și se păstrează atâta timp cât se păstrează dosarul respectiv. (3) Documentele se prezintă de către persoanele fizice și juridice la demersul organului de urmărire penală făcut din oficiu sau la cererea altor participanți la proces ori la demersul instanței făcut la cererea părților, precum și de către părți în cadrul urmăririi penale sau în procesul judecării cauzei. În speță, raportului de evaluare psihologică nu i s-a atribuit o astfel de calitate și respectiv nu poate sta la baza unei sentințe de condamnare;

- raportul de evaluare psihologică în cauză emană de la o autoritate care nu are competențe de a efectua și elibera astfel de concluzii. Iar, minore XXXX nu este subiect și beneficiar al Serviciului de Asistență Psihopedagogică (SAP) în cadrul căruia

activează Marin Ana și din numele căruia a întocmit raportul de evaluare psihopedagogică. Mai mult, nici la materialele cauzei respective, nu se atestă careva date privind competențele SAP și ale angajatului său Marin Ana în procesul de instrumentare a unor categorii de cauze de către organul de urmărire penală, cât și o dovadă a competențelor ultimei de natură să-și justifice concluzia sa ca specialist. Și, dacă la caz, putea concomitent să intervină ca intervievator și ca specialist psiholog pe același caz. Subsecvent, nu există reglementare legală care ar viza activitatea psihologului, modalitatea și condițiile de întocmire a unor astfel de rapoarte de evaluare în cadrul cauzelor penale, ponderea lor probatorie, cât și nu este prevăzut un mecanism de evaluare a calității acestor rapoarte. Iar, posedarea unei diplome de finalizare a facultății de psihologie nu acordă împuterniciri de a întocmi rapoarte de evaluare psihologică în cadrul cauzelor penale de acest gen;

- proba prezentată de acuzare în probarea vinovăției lui Șargarovschi Victor și acceptată de către prima instanță în probarea învinuirii ultimului, a fost acumulată cu încălcarea procedurii și prevederilor legale, fapt ce atrage nulitatea acesteia, în condițiile art. 251 din Codul de procedură penală;

- în probarea vinovăției lui Șargarovschi Victor, în cumul cu alte „probe”, prima instanță a raportat raportul de expertiză judiciară din 08.06.2021. Acest raport de expertiză judiciară constată doar starea psihică a părții vătămată minoră XXX până la faptele pe care le-a invocat fiind comise asupra sa, cât și după și că este capabilă de a depune mărturii în calitate de parte vătămată;

- la caz, efectuarea unei expertize psihologico-psihiatrică a părții vătămate minore XXX este obligatorie în astfel de categorii de cauze, iar refuzul în efectuarea unei astfel de expertize, atât de organul de urmărire penală, cât și de instanța de judecată, constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil și principiului egalității armelor;

- după finalizarea urmăririi penale și înmânării rechizitoriului, procurorul de caz expediază la 10.08.2021, lui Marin Ana o scrisoare de mulțumire pentru munca colosală depusă și totodată, comunicându-i- se că va fi audiată în calitate de specialist în august începutul lunii septembrie 2021, dar până atunci solicită să fie efectuată o ședință de consiliere psihologică cu minora XXX pentru a concretizarea următoarelor aspecte: de stabilit cu exactitate perioada comiterii abuzurilor sexuale după perioade, ani, zile, ore etc.), unde se aflau părinții minorei când a avut primul abuz sexual; manifestă sau nu minora indici de imaginație sporită în general și indici de imaginație erotică, a fost sau nu influențată de factori externi. Această scrisoare-solicitare nu a fost anexată la materialele cauzei penale respective, cel puțin la data de 06.09.2021, nu era atașată. Direcția Generală Educație Ștefan Vodă a confirmat prin răspunsul său că un astfel de demers a parvenit din adresa Procuraturii raionului Ștefan Vodă la 10.08.2021 sub nr.01-1362-1;

- deși, acuzatorul de stat a confirmat faptul expedierii în adresa lui Marin Ana a acestei scrisori-solicitare înafara unei urmăririi penale și fără a aduce la cunoștință și apărarea despre acest fapt, or în această solicitare au fost incluse întrebările formulate de către apărare pentru experți în solicitarea de dispunere a efectuării unei expertize psihologico-psihiatrică, instanța de fond nu s-a expus asupra acestui aspect și legalității unor astfel de acțiuni din partea acuzării;

- deși prima instanță a constatat că vinovăția inculpatului în baza art.172 alin. (3) lit. a) Cod penal, este confirmată prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, s-a limitat, contrar prevederilor art. 101 alin. (1) din Codul de procedură penală, la enumerarea acestora și la o concluzie generală privind valoarea și forța lor probantă, fără a aprecia fiecare probă în parte, inclusiv sub aspectul admisibilității materialului probator;

- prima instanță și-a neglijat obligația sa de motivare a deciziei sale de condamnare a inculpatului Șargarovschi Victor, cât și obligația de a-și argumenta refuzul în admiterea cererilor înaintate în cadrul procesului de către partea apărării;

- pe lângă faptul că nu a fost probată vinovăția inculpatului Șargarovschi Victor pentru săvârșirea a patru capete de acuzare în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, ultimului i s-a încălcat și dreptul la un proces echitabil în sensul art.6 paragraful 1 și 3 lit. d) din CEDO, atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul instanței de judecată; - astfel, sentința de condamnare a inculpatului Șargarovschi Victor este bazată în măsură exclusivă și decisivă pe declarațiile părții vătămate minore XXX făcute părinților și surorii sale, ulterior expuse în audierea sa în condițiile art. 110¹ din Codul de procedură penală, preluate ulterior de martori, cât și transpuse în actul de evaluare psihologică din 15.04.2021 și raportul de expertiză judiciară din 08.06.202;

- la faza audierii părții vătămate minore în condițiile art. 110/1 Cod de procedură penală, inculpatul Șargarovschi Victor nu a participat fizic la audierea acesteia și nu i s-a oferit posibilitatea de a pune întrebări părții vătămate minore în timpul urmăririi penale în privința sa, cât și nu a avut posibilitatea să o interogheze în instanța de judecată, fiindu-i astfel limitat dreptul la apărare, or, Curtea în cauza V.C. contra Republicii Moldova a reamintit că probele trebuie să fie prezentate, în mod normal, în cadrul audierii publice, în prezența acuzatului, cu respectarea principiului contradictorialității. Există excepții de la acest principiu, dar ele nu trebuie să încalce dreptul la apărare. Iar, ca regulă generală, paragraful 1 și 3 lit. d) din art.6 din CEDO cer ca acuzatul să poată audia un martor și contesta declarațiile făcute împotriva lui, indiferent de etapa în care sânt făcute acestea;

- partea vătămată minore XXX a fost audiată în condițiile art. 110¹ din Codul de procedură penală la 26.01.2021, fără participarea inculpatului Șargarovschi Victor. Din data audierii părții vătămate minore în condițiile art. 110 din Codul de procedură penală și până la prezentarea materialelor urmăririi penale, inculpatului Șargarovschi Victor nu i s-a adus la cunoștință procesul-verbal al audierii părții vătămate minore XXXX și copia înregistrării audio/video a acesteia în termenii prevăzuți la alin.(7) al aceluiași articol. Or, conform acestei norme, în termen de trei zile din momentul audierii sau nu mai târziu de ziua în care învinuitul s-a prezentat ori a fost adus în mod silit, organul de urmărire penală va aduce la cunoștința bănuțului sau învinuitului procesul-verbal al audierii martorului minor și copia înregistrării audio/video a acesteia, fapt pe marginea căruia se întocmește un proces-verbal;

- la nici una dintre aceste etape, lui Șargarovschi Victor nu i s-a adus la cunoștință procesul-verbal al audierii părții vătămate minore XXXX și copia înregistrării audio/video a acesteia, pentru ași valorifica dreptul la apărare prevăzut la alin. (8), din moment ce inculpatul are suficiente întrebări a adresa părții vătămate minore XXX;

- instanța de judecată, la rândul său, de asemenea, a încălcat dreptul inculpatului Șargarovschi Victor la apărare exprimat prin refuzul de a admite solicitarea apărării privind audierea părții vătămată minoră XXXX, în condițiile în care, acest drept a fost încălcat la faza urmăririi penale, iar sentința de condamnare a inculpatului s-a bazat preponderent și decisiv pe declarațiile părții vătămată minoră XXXX, iar inculpatul nu a avut posibilitate să o interogheze;

- inculpatului Șargarovschi Victor i s-a îngădit dreptul la apărare prin faptul că nu i s-a oferit suficient timp și facilități pentru a-și pregăti apărarea, după înaintarea unei învinuiri mai grave și reținerii acestuia ce a avut loc la data de 26.07.2021, iar la 06.08.2021, urmărirea penală era deja finisată și cererile înaintate privind efectuarea de acțiuni de urmărire penală, care din poziția inculpatului l-ar fi dezincriminat, au fost respinse ca neîntemeiate, sub pretext de tergiversare a urmăririi penale. Astfel, au fost respinse cererile privind audierea martorului apărării Dării Lilia, dispunerea efectuării expertizei psihologico - psihiatrică a părții vătămată minoră XXXX pentru a răspunde la întrebările dacă posedă partea vătămată minoră unele particularități psihologice individuale care ar fi putut să influențeze esențial comportamentul în situația analizată, manifestă partea vătămată minoră predispoziție de a exagera evenimentele produse, manifestă partea vătămată minoră predispoziție spre imaginație erotică, dacă partea vătămată minoră este ușor influențabilă și manipulată în acțiunile sale la general, dacă partea vătămată minoră a fost influențată de factori externi (părinți, frați, surori, alte persoane) până a face declarații și în ce măsură au influențat veridicitatea declarațiilor sale și al comportamentului său, dacă partea vătămată minoră are capacitatea de a percepe și a reda circumstanțele importante pentru dosar și a depune mărturii corecte. Cât și a fost respinsă solicitarea inculpatului de a fi testat cu poligraful. Inculpatul consideră că anume aceste probe l-ar dezincrimina;

- instanța de judecată, la rândul său la examinarea cauzei a încălcat principiul contradictorialității, limitând partea apărării în ași prezenta probele prin refuzul nemotivat de a admite cererile privind audierea martorilor apărării, efectuarea expertizei psihologico-psihiatrică a părții vătămată minoră, testarea inculpatului cu poligraful, acordând doar părții acuzării posibilitatea de ași prezenta probele;

- instanța de judecată, contrar prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, nu a indicat în sentință motivele pentru care a respins probele ce îl dezvinovățesc pe inculpat și nu a motivat în nici un fel respingerea argumentelor apărării, iar constatarea comiterii de către inculpat a infracțiunilor incriminate are la bază doar presupuneri neargumentate și neprobate, și prin încălcarea dreptului inculpatului la un proces echitabil.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2022, apelurile declarate de procurorul în Procuratura r-ului Ștefan Vodă, Boblic Maxim și de avocatul Voloh Tatiana în numele inculpatului Șargarovschi Victor au fost respinse ca fiind nefondate, cu menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

Termenul executării pedepsei de către Șargarovschi Victor urmînd a se calcula din data pronunțării deciziei – 22 martie 2022, cu includerea în acest termen perioada aflării în stare de reținere și arest preventiv de la 26 iulie 2021 pînă la 20 septembrie

2021 și perioada executată a pedepsei de la 20 septembrie 2021 până la data de 22 martie 2022.

4.1 În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul vinovăției inculpatului Șargarovschi Victor în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a) și art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptelor și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor incriminate.

Instanța de apel a relevat că, deși, inculpatul Șargarovschi Victor vina în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a) și art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal nu a recunoscut-o, vinovăția acestuia este pe deplin dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate de către instanța de fond, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel și anume: declarațiile părții vătămate minore XX; declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore Mardari Veronica; declarațiile martorului Marin Ana; declarațiile martorului Mardari Nicolae; declarațiile martorului Lazarev Elena; declarațiile suplimentare ale reprezentantului părții vătămate Mardari Veronica; raportul de evaluare psihologică (f.d. 71 - 76); raportul de expertiză judiciară cu nr.XXXX din 08 iunie 2021 (f.d. 88 - 95).

Instanța de apel a reținut că, lipsesc careva temeieri de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate minore, reprezentantului legal al părții vătămate, a martorilor și probele administrate în faza urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată, care în ansamblu racordă între ele și pe deplin confirmă vinovăția inculpatului Șargarovschi Victor în săvârșirea infracțiunilor incriminate, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor incriminate, poziția avocatului și a inculpatului fiind una de apărare și este îndreptată spre eschivarea de la răspundere pentru cele comise.

Prin urmare, instanța de apel apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent argumentele din rechizitoriu în raport cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, a conchis că, învinuirea adusă inculpatului Șargarovschi Victor este întemeiată. Acțiunile lui Șargarovschi Victor just au fost încadrate în dispoziția art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal (4 episoade) după indicii calificativi - satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșită prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, precum și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și a-și exprima voința, săvârșită asupra persoanei despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani.

Faptul că inculpatul nu a recunoscut vinovăția în comiterea faptelor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a) și art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, la nici o etapă a procesului penal, nu constituie un temei de achitare a acestuia, or, nerecunoașterea vinovăției este un drept al inculpatului, însă nu o circumstanță ce determină soluția de achitare a acestuia. Or, din conținutul cererii de apel depusă de partea apărării în interesele inculpatului rezultă că aceasta critică de fapt conținutul și calitatea probelor administrate de organul de urmărire penală în sprijinul învinuirilor aduse inculpatului Șargarovschi Victor.

Astfel, cu referire la componența infracțiunilor incriminate inculpatului Șargarovschi Victor în baza prevederilor art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, instanța de apel a notat că obiectul juridic generic al infracțiunii date îl constituie relațiile sociale cu privire la viața sexuală a persoanei. Obiectul juridic special al acțiunilor violente cu caracter sexual are de cele mai dese ori un caracter complex, constând din: 1) obiectul juridic principal – relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea sexuală și libertatea sexuală a persoanei; 2) obiectul juridic secundar – relațiile sociale cu privire la libertatea psihică, integritatea corporală, sănătatea sau viața persoanei. În speță, obiectul juridic principal îl formează relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea sexuală a minorilor. Obiectul material al infracțiunii prevăzute la art. 172 îl constituie corpul persoanei. Sub acest aspect, prin acțiunile sale, Șargarovschi Victor a atentat la relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea sexuală a victimei minore XXXXX. Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 172 CP se exprimă în fapta prejudiciabilă, concretizată în acțiuni de două tipuri: 1) acțiunea principală - care se manifestă prin satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse; 2) acțiunile adiacente - exprimate prin constrângerea fizică și psihică a victimei, precum și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința.

Instanța de apel a constatat că, Șargarovschi Victor și-a satisfăcut pofta sexuală în forme perverse față de minora XXXXX, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința, precum și prin constrângere fizică și psihică. Respectiv, potrivit declarațiilor părții vătămate minore XXXXX, care coroborează cu declarațiile martorilor Mardari Veronica, Mardari Nicolae, Lazarev Elena, Marin Ana, precum și cu Raportul de evaluare psihologică a minorei XXXX din XXX, precum și cu Raportul de expertiză judiciară cu nr. XXX din 08 iunie 2021, reiese cu certitudine că, pentru prima dată, când avea vârsta de 6 ani, și anume la sfârșitul luni august – începutul lunii septembrie XXX, în veceul din curtea casei sale părintești din s. XXX, aceasta a fost abuzată sexual de Șargarovschi Victor, prin a luat mâna minorei și a pus-o pe organul lui genital, impunând-o să-l mângâie. Ulterior, el singur și-a mângâiat organul genital cu mâna până a ejaculat, după care a apucat-o pe minora XXX cu mâna de după cap și i-a introdus organul genital în cavitatea bucală, impunând-o să-l sugă. După finisarea actului sexual, în scopul intimidării victimei minore și impunerii controlului asupra acesteia, Șargarovschi Victor a amenințat-o pe minora XXX că dacă va comunica cuiva despre cele întâmplate, o va omorî. Respectiv, inculpatul Șargarovschi Victor săvârșind acțiunile sale infracționale față de minora XXX cunoștea cu certitudine că ultima nu a împlinit vârsta de 14 ani. Așadar, se reține faptul că victima XXX a fost supusă acțiunilor sexuale perverse de către Șargarovschi Victor care este cumnatul lui XXX. De asemenea, din probele administrate, reiese că

acțiunile infracționale au început atunci când XXX avea vârsta de 6-9 ani și au încetat atunci când aceasta avea 9 ani. Colegiul penal, precum și instanța de fond a apreciat declarațiile părții vătămate minore XXXX ca fiind o probă admisibilă, pertinentă, concludentă, utilă și veridică, contrar celor invocate de apărătorul inculpatului.

În lumina celor expuse, lecturînd declarațiile părții vătămate minore date în cadrul urmăririi penale și în prima instanță, instanța de apel a stabilit că declarațiile acestora au fost în permanență identice și consecvente, lipsind astfel careva motive de a le pune la îndoială. Respectiv ținînd cont de vârsta fragedă a părții vătămate dar și de perioada scursă de la încetarea acțiunilor abuzive și pînă la audierea acestora de judecătorul de instrucție, instanța de apel apreciază ca și firesc faptul ca XXXX să nu-și amintească în detaliu circumstanțele în care a fost abuzată de inculpat.

Instanța de apel a notat că argumentul avocatului Tatiana Voloh precum că Raportul de evaluare psihologică întocmit de către specialistul psiholog, Ana Marin, la 15.04.2021 nu poate fi admis de instanța de judecată în calitate de probă și nu poate fi pus la baza unei sentințe de condamnare, din motiv că un asemenea mijloc de probă nu este prevăzut de art. 93 Cod de procedură penală, este eronat și în contradicție cu prevederile legale, deoarece conform art. 93 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală se prevede că, în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul documentelor (inclusiv cele oficiale). Conform prevederilor art. 157 alin. (1) Cod de procedură penală, constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sunt expuse ori adevărate circumstanțe care au importanță pentru cauză. Potrivit art. 101 Cod de procedură penală, nici-o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată, iar fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a specificat că, Raportul de evaluare psihologică întocmit de către specialistul psiholog, Ana Marin, la 15.04.2021 corespunde cerințelor legale menționate și prima instanță în mod întemeiat l-a admis ca probă. Totodată, acest Raport de evaluare psihologică reprezintă o probă pertinentă, concludentă, utilă și veridică, coroborînd cu celelalte probe administrate la dosar. În aceste circumstanțe, Raportul de evaluare psihologică întocmit de către specialistul psiholog Ana Marin, la 15.04.2021 coroborează cu declarațiile părții vătămate minore XXX și ale martorilor Mardari Nicolae, Lazarev Elena, dar și cu declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore Mardari Veronica. Sub acest aspect și declarațiile părții vătămate minore XXX reprezintă o probă admisibilă, pertinentă, concludentă, utilă și veridică. Declarațiile părții vătămate minore coroborează și cu celelalte probe care au fost administrate la dosar și anume: din declarațiile martorului Marin Ana, care a declarat că este psiholog la Direcția de Învățământ Ștefan Vodă și că a evaluat-o din punct de vedere psihologic pe victimă, reiese că victima minoră XXX a fost abuzată sexual de Șargarovschi Victor și că aceasta nu imită statutul său de victimă, că a suferit traumă psihologică urmare a acestui abuz. Din Raportul de expertiză judiciară Nr. XXXX din 08 iunie 2021, s-a concluzionat că minora XXX în prezent nu suferă de maladie psihică cronică și evolutivă, de tulburări psihice temporare sau stări patologice, care să-i

afecteze gradul de responsabilitate. Minora XXX nu prezintă semne de nedezvoltare cognitivă sau retardare mintală. Minora XXX era aptă să perceapă corect circumstanțele cu importanță pe dosar și este capabilă de a depune mărturii în calitate de parte vătămată. Reieșind din dezvoltarea intelectuală, minora XXX este aptă să înțeleagă caracterul acțiunilor violatorului. În rubrica examinări și constatări, experții au indicat circumstanțele expuse de către minoră care corespund cu declarațiile acesteia date în cadrul audierii și în cadrul consilierii psihologice. La fel și raportul de evaluare psihologică întocmit de către specialistul psiholog. Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 172 Cod penal, se caracterizează prin vinovăție sub formă de intenție directă care s-a manifestat prin faptul că, inculpatul Șargarovschi Victor, își dădea seama de caracterul prejudiciabil a acțiunilor sale, a prevăzut urmările și dorea survenirea acestora. Astfel, instanța de apel a conchis că acțiunile acestuia au fost corect încadrate de către organul de urmărire penală și anume în baza art. 172 alin. (3) lit. a) din Codul penal.

Așadar, prima instanță corect a constatat că, inculpatul Șargarovschi Victor cunoștea că își satisface pofta sexuală în formă perversă, săvârșită prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, precum și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și a-și exprima voința, săvârșită asupra persoanei (minora Mardari Nicoleta) despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani.

Totodată, instanța de apel a constatat că Șargarovschi Victor nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog. Iar din declarațiile părții vătămate minore XXX reiese că atunci când Șargarovschi Victor își satisfăcea pofta sexuală în formă perversă acesta era treaz, nefiind în stare de ebrietate.

Instanța de apel a notat că, subiectul infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, este persoana fizică responsabilă care la momentul comiterii infracțiunii a atins vârsta de 14 ani, prin urmare, în speță, inculpatul Șargarovschi Victor întrunește calitatea de subiect al faptelor imputate.

Astfel, reieșind din cele invocate supra, în raport cu probele administrate în ședința judiciară, cercetând materialele dosarului, apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a conchis că faptele de săvârșirea cărora este învinuit inculpatul au avut loc și că această faptă a fost săvârșită anume de Șargarovschi Victor, fapte care întrunesc elementele infracțiunilor și care sunt prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal (4 episoade), pentru care Șargarovschi Victor corect a fost declarat vinovat și supus unei pedepse penale de prima instanță.

Referitor la individualizarea pedepsei, instanța de apel a considerat că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. 62-71 Cod penal, stabilind termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal. Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau

care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Instanța de apel a reținut că, infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal prevede pedeapsă sub formă de închisoare de la 10 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață. Careva circumstanțe atenuante conform art. 76 Cod penal în privința lui Șargarovschi Victor nu au fost identificate. Nu au fost constatate nici circumstanțe agravante potrivit art. 77 din Codul penal. Relevant speței este faptul că inculpatul Șargarovschi Victor nu este angajat oficial în câmpul muncii, dar muncește ocazional; la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află; este cumnatul minorei XXX, recunoscută în calitate de parte vătămată minoră pe art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal. Astfel, prima instanță în corespundere cu gravitatea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin.(3) lit. a) Cod penal, motivele acesteia, faptul că denotă o lipsă de respect față de integritatea sexuală a părții vătămate minore XXX, ca valoare ocrotită de legea penală. Infractorul a pus dorința sa de a-și satisface pofta sexuală în forme perverse mai presus decât integritatea sexuală a părții vătămate minore. Mai mult decât atât se atestă comiterea de către Șargarovschi Victor a infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal într-o perioadă îndelungată de timp: art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal (sfârșitul lunii august – începutul lunii septembrie 2014); a infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal (perioada caldă a anului 2016); a infracțiunii prevăzute de art. 172 alin.(3) lit. a) Cod penal (perioada decembrie 2016 – primăvara 2017); a infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit.a) Cod penal (anul 2017).

Astfel, ținând cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite de Șargarovschi Victor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (3) lit. a) și art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, prima instanța de fond corect a stipulat faptul că o altă sancțiune decât închisoarea nu ar putea să atingă scopul legii penale.

Instanța de apel a reținut că prima instanță pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal (4 episoade), justificat, echitabil și proporțional i-a stabilit inculpatului Șargarovschi Victor pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis pentru fiecare episod în parte. Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, ținând cont de circumstanțele cauzei, instanța de fond în mod întemeiat a considerat necesar de a-i stabili inculpatului Șargarovschi Victor pedeapsa penală definitivă sub formă de 15 (cincisprezece) ani închisoare, cu ispășirea în penitenciar de tip închis. 1

Referitor la cheltuielile de judecată legate de perfectarea expertizelor judiciare în sumă de 1398 lei, instanța de apel a considerat că soluția primei instanțe prin care ultima a dispus încasarea sumei date din contul inculpatului Șargarovschi Victor, este una justificată și întemeiată, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate. În conformitate cu art.143 alin.(1), pct. 6) Cod de procedură penală „Expertiza se dispune și se efectuează, în mod

obligatoriu, pentru constatarea: altor cazuri cînd prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză”. Dispozițiile alin.(3) art.75 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, nr.68 din 14.04.2016, expres stabilește că „în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală”. Totodată, prin Legea Parlamentului nr.316 din 22.12.2017, MO40-47/09.02.18 art.108, art.143 alin.(2) Cod de procedură penală al RM, a fost abrogat. Din materialele cauzei penale, rezultă că una din probele ce confirmă vinovăția inculpatului Șargarovschi Victor, sunt inclusiv rapoartele de expertiză judiciară, pentru efectuarea căruia au fost suportate cheltuieli în sumă totală de 1398 lei. Conform art. 227 Cod de procedură penală, prevede că, (1) Cheltuieli judiciare sînt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Urmare celor menționate, instanța de apel a considerat că, cheltuielile de judecată în sumă de 1398 lei, suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară, urmează a fi achitate anume din contul lui Șargarovschi Victor în contul statului, avînd în vedere că, la momentul derulării a acțiunilor de urmărire penală aceste cheltuieli au fost suportate de stat, deoarece procesul penal era guvernat de principiul prezumției nevinovăției, iar în situația în care, în cadrul cercetării judecătorești a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatului, ultimul urmează să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat pentru efectuarea la caz, a expertizelor judiciare.

Instanța de apel a reținut că reprezentantul părții vătămate minore, Mardari Veronica a depus o cerere prin care pentru suferințele și chinurile pe care le-a avut fiica sa XXXX solicită să fie încasat de la inculpatul Șargarovschi Victor o compensație în mărime de 100 000 lei pentru prejudiciul moral cauzat. Conform prevederilor art. 219 alin.(1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se întentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Iar potrivit alin. (2) al aceleiași norme legale, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale. Alin. (3) al aceiași norme indică că, prejudiciul material se consideră legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală dacă el se exprimă în cheltuieli pentru: tratamentul părții vătămate și îngrijirea acesteia; înmormîntarea părții vătămate; plata sumelor de asigurare, indemnizațiilor și pensiilor; executarea contractului de depozit al bunurilor. Art. 220 alin. (1) – (3) Cod de procedură penală stabilește că (1) Acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. (2) Normele procedurii civile și normele procesului de

mediere a litigiilor civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări. (3) Hotărîrea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept. Potrivit art. 221 Cod de procedură penală (1) acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. (2) Acțiunea civilă se intentează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

Instanța de apel a subliniat că în baza art. 387 Cod de procedură penală, prima instanță odată cu pronunțarea sentinței de condamnare, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, este obligată să admită acțiunea civilă, în total sau parțial, ori să o respingă și doar alin. (3) stipulând excepția - în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Astfel instanța de apel a notat că nici la urmărirea penală și nici în prima instanță, reprezentantul legal al părții vătămate minore nu a înaintat o acțiune civilă către inculpat în modul stabilit la art. 219 – 221 Cod de procedură penală.

În consecință, instanța de apel nu a găsit temeiuri legale pentru a se expune asupra cererii înaintate de reprezentantul părții vătămate minore, Mardari Veronica, dar totodată, i-a explicat dreptul său de a se adresa sub acest aspect cu cerere de chemare în judecată în ordine civilă.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Voloh Tatiana în numele inculpatului, prin care invocând ca temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărîri prin care Șargarovschi Victor să fie achitat.

5.1. În motivarea recursului avocatul Voloh Tatiana invocă că, învinuirea formulată lui Șargarovschi Victor este una formală, neîntemeiată și neprobată, contrară prevederilor art.281 alin.(2) Cod de procedură penală. În nici unul dintre cele patru episoade nu este indicată cu precizie data și locul, mijloacele și modul de săvârșire a infracțiunii.

Indică că, formulările expuse în învinuire redă acesteia caracter de imprecizie și la caz, organul de urmărire penală ar fi trebuit să depună efort pentru a face posibilă stabilirea cu precizie a datei și perioadei săvârșirii pretinselor fapte ilegale asupra minorei. Ordonanța de punere sub învinuire trebuie să fie una precisă și concretă, astfel, încât cel căruia i se adresează această învinuire, să aibă posibilitatea reală de a-și formula poziția sa de apărare și a prezenta probe în nevinovăția sa dacă e cazul și să nu ghicească, care sfârșit de lună, sau început de lună, care este unul dintre cele anotimpuri calde, în care anume lună a anului 2017, or, un an are 12 luni și așa mai departe, deși organul de urmărire penală este organul care trebuie să dovedească vinovăția persoanei. Or, conform art.8 alin.(2) Cod de procedură penală, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Iar, probele prezentate de către acuzare în

probarea învinuirii aduse lui Șargarovschi Victor cercetate în prima instanță și preluate de instanța de apel, nici pe departe nu se prezintă ca probe pertinente și concludente în măsură să probeze vinovăția și să stea la baza condamnării ultimului.

Susține că, acuzarea nu a prezentat nici o probă că Șargarovschi Victor s-ar fi aflat în domiciliul părții vătămată minore XXXX în perioadele de timp indicate în învinuire.

Remarcă că, declarațiilor părții vătămate minore XXX obținute în baza art. 110¹ Cod de procedură penală la faza de urmărire penală și cercetate în prima instanță și apel, trezesc mari dubii de veridicitate. Contrar celor statuate de instanța de apel, precum că declarațiile părții vătămată minore au fost în permanență identice și consecvente, acestea sunt insuficient de clare, coerente și precise pentru a formula și menține o învinuire. Este de remarcat imprecizia expusă în declarații prin expresii de felul – „paremi-se, mătincă, probabil, dacă nu greșesc, nu-mi amintesc precis”. Iar, la unele întrebări repetat formulate, minora a răspuns că: a fost o dată în viceu, paremi-se; cam aproximativ 4 ori, mătincă a fost numai în gură; poate pune mâna pe sub haină și altele. Aceste expresii de indecizie și imprecizie, trezesc dubii de veridicitate a declarațiilor minorei. Și, de fapt, este de atras atenția, că aceste declarații ale părții vătămate minore făcute în cadrul audierii în condițiile art. 110¹ Cod de procedură penală, nici nu au fost puse la baza învinuirii formulate lui Șargarovschi Victor.

Mai mult, specifică că caracterul formal al audierii minorei XXX efectuată în condițiile art. 110¹ Cod de procedură penală și de o mai proastă calitate posibilă, care nu a fost în măsură să furnizeze răspuns la întrebările formulate minorei cu referire la caz. În aceste declarații este sesizat faptul că minora evită răspunsurile la unele întrebări și preponderent, în declarațiile sale, revine la relația de familie a surorii sale cu Șargarovschi Victor, problemele acestora din familie și cât de rău a fost Șargarovschi Victor cu sora sa Galina, iar intervievatorul Marin Ana o ghida cumva spre aceste declarații. Iar, în unele cazuri chiar sugerându-i răspunsurile la întrebările formulate, iar alteori, chiar formulând ea singură răspunsul din numele minorei.

Relevă că, declarațiile martorului Marin Ana de asemenea, nu pot sta la baza unei sentințe de condamnare a inculpatului Șargarovschi Victor, or, la caz, dânsa nu poate avea calitatea de martor în acest proces, din moment ce a elaborat un raport de evaluare psihologică în privința minorei XXX, expunând anumite concluzii asupra întrebărilor formulate de către organul de urmărire penală și propuneri. Martorul este persoana care posedă informații cu privire la vreo circumstanță care urmează să fie constatată în cauză. Marin Ana, la caz, ar avea calitatea de specialist, or, conform art.6 pct.43) Cod de procedură penală, specialistul este persoana care cunoaște temeinic o disciplină sau o anumită problemă și este antrenată în procesul penal, în modul prevăzut de lege, pentru a contribui la stabilirea adevărului. Iar, conform art.87 alin.(2) Cod de procedură penală, opinia expusă de specialist nu substituie concluzia expertului. Respectiv, reieșind din aceste prevederi legale, atât opinia specialistului Marin Ana expusă în instanța de judecată, cât și în raportul de evaluare psihologică, nu substituie în nici un mod concluzia experților psihiatri și psihologi, care, la caz, este preponderent necesară și obligatorie.

Menționează că, actul de învinuire formulat lui Șargarovschi Victor este o transpunere cuvânt în cuvânt a raportului de evaluare psihologică. Atunci, întrebarea

este: care a fost necesitatea audierii minorei XX în condiții speciale, ca ulterior, aceleași întrebări formulate în cadrul audierii minorei să fie formulate repetat și față de Ana Marin pentru a fi elucidate în cadrul ședințelor de consiliere a minorei XXX, ca ulterior să fie formulată o învinuire.

Specifică că, raportul de evaluare psihologică în cauză emană de la o autoritate care nu are competențe de a efectua și elibera astfel de concluzii. Iar, minora XXX nu este subiect și beneficiar al Serviciului de Asistență Psihopedagogică (SAP) în cadrul căruia activează Marin Ana și din numele căruia a întocmit raportul de evaluare psihopedagogică. Mai mult, nici la materialele cauzei respective, nu se atestă careva date privind competențele SAP și ale angajatului său Marin Ana în procesul de instrumentare a unor categorii de cauze de către organul de urmărire penală, cât și o dovadă a competențelor ultimei de natură să-și justifice concluzia sa ca specialist. Și, dacă la caz, putea concomitent să intervină ca intervievator și ca specialist psiholog pe același caz. În aceste, împrejurări deducem că așa-zisa probă prezentată de acuzare în probarea vinovăției lui Șargarovschi Victor a fost acumulată cu încălcarea procedurii și prevederilor legale, fapt ce atrage nulitatea acesteia, în conformitate cu prevederile art. 251 Cod de procedură penală. În probarea vinovăției lui Șargarovschi Victor, în cumul cu alte „probe”, acuzarea de stat a invocat și raportul de expertiză judiciară din 08.06.2021. Acest raport de expertiză judiciară constată doar starea psihică a minorei XXXX până la faptele pe care le-a invocat fiind comise asupra sa, cât și după și dacă este capabilă de a depune mărturii în calitate de parte vătămată.

Invocă că, după finisarea urmăririi penale și înmânării rechizitoriului, procurorul de caz expediază la 10.08.2021, lui Marin Ana o scrisoare de mulțumire pentru munca colosală depusă și totodată, comunicându-i-se că va fi audiată în calitate de specialist în august începutul lunii septembrie 2021, dar până atunci solicită să fie efectuată o ședință de consiliere psihologică cu minora XXXXX pentru a concretiza următoarele aspecte: de stabilit cu exactitate perioada comiterii abuzurilor sexuale (după perioade, ani, zile, ore etc), unde se aflau părinții minorei când a avut primul abuz sexual; manifestă sau nu minora indici de imaginație sporită în general și, indici de imaginație erotică, a fost sau nu influențată de factori externi. Această scrisoare, solicitare nu a fost anexată la materialele cauzei penale respective, cel puțin la data de 06.09.2021, nu era atașată. Direcția Generală Educație Ștefan-Vodă a confirmat prin răspunsul său că un astfel de demers a parvenit din adresa Procuraturii raionului Ștefan-Vodă la 10.08.2021 sub nr..01-1362-l.

Remarcă că, deși, instanța de apel a constatat că vinovăția inculpatului în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, este confirmată prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, s-a limitat, contrar prevederilor art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală, la enumerarea acestora și la o concluzie generală privind valoarea și forța lor probantă, fără a aprecia fiecare probă în parte, inclusiv sub aspectul admisibilității materialului probator și motivul respingerii probelor apărării.

Constată că, instanțele și-au neglijat obligația de motivare a deciziei de condamnare a inculpatului Șargarovschi Victor, cât și obligația de a-și argumenta refuzul în admiterea probelor prezentate de apărare. Nu a fost probată vinovăția inculpatului Șargarovschi Victor pentru săvârșirea a patru capete de acuzare în baza

art. 172 alin.(3) lit.a) Cod penal, ultimului i s-a încălcat și dreptul la un proces echitabil în sensul art.6 paragraful I și 3 lit.d) din CEDO, atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul instanței de fond și instanței de apel.

Opinează că, inculpatului Șargarovschi Victor i s-a îngrădit dreptul la apărare prin faptul că nu i s-a oferit suficient timp și facilități pentru a-și pregăti apărarea, după înaintarea unei învinuiri mai grave și reținerii acestuia ce a avut loc la data de 26.07.2021, iar la 06.08.2021, urmărirea penală era deja finisată și cererile înaintate privind efectuarea de acțiuni de urmărire penală, care din poziția inculpatului l-ar fi dezincriminat, au fost respinse ca neîntemeiate, sub pretext de tergiversare a urmăririi penale.

6. Asupra recursului declarat a depus referință procurorul, prin care solicită dispunerea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data **22 martie 2022**, în prezența procurorului, avocatului Voloh Tatiana, reprezentantului părții vătămate minore, avocatului Oborocean Ion, inculpatul Șargarovschi Victor prin teleconferință, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 139-141, 147). Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel se constată că după pronunțarea dispozitivului deciziei, participanții la proces au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării integrale a deciziei motivate și anume pentru data de **17 mai 2022, ora 14:00**.

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la **17 mai 2022**, ședință despre care avocatul Voloh Tatiana a cunoscut, fiindu-i cunoscută și soluția pe caz, copia deciziei motivate fiind expediată părților(f.d.164).

Colegiul penal menționează că, la data de **04 iulie 2022** avocatul Voloh Tatiana în numele inculpatului Șargarovschi Victor a declarat recurs ordinar împotriva decizie instanței de apel adoptate la caz (f.d.171-184, vol. II), care a fost înregistrat în cadrul Secției documentare procesuală a cauzelor penale a Curții Supreme de Justiție, cu nr. de intrare 01-1507.

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Așadar, în cauza deferită judecării Colegiul penal specifică faptul că, pentru recurent termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de **18 mai 2022**, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate,

ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de **16 iunie 2022**.

Respectiv, recursul ordinar declarat de către avocaul Voloh Tatiana în numele inculpatul Șargarovschi Victor **la 04 iulie 2022**, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiate argumentele avocatului Voloh Tatiana precum că, la solicitarea telefonică a acesteia decizia instanței de apel a fost recepționată la adresa electronică la data de 20.06.2022, iar pînă la 20.06.2022, apărarea nu a avut acces la decizia recurată, or, acesta nu este temei de repunere în termen, deoarece partea apărării cunoscând despre existența cauzei penale în privința lui Șargarovschi Victor și despre data pronunțării deciziei motivate, urma să dea dovadă de diligență și să se intereseze de soarta dosarului.

La caz, solicitarea avocatului Voloh Tatiana de repunere în termen a recursului ordinar, pe motiv că nu a primit decizia motivată a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs o consideră neîntemeiată și lipsită de careva motive argumentate, or, nu s-a constatat existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea acționa în conformitate cu interesele sale și în lipsa căreia ar fi acționat în conformitate cu aceste interese, circumstanțe motivate, care o dată constatate că ar fi întemeiate, ar genera admiterea recursului ca fiind depus în termen.

Astfel, Colegiul penal stabilește că omisiunea de a respecta termenul de depunere a recursului nu poate fi imputată instanței de judecată, or, părțile urmau să se intereseze de soarta dosarului, având obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Ghirea versus Moldova din 26 iunie 2012), de a proteja drepturile inculpatului de acces la instanță, inclusiv și de a depune în termen legal cererea de recurs, fapt ignorat de către recurent, ce în consecință, s-a soldat cu omiterea termenului de declarare a recursului.

Colegiul penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Voloh Tatiana în numele inculpatului Șargarovschi Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2022, în cauza penală în privința lui *Șargarovschi Victor XXXXX*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **23 decembrie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie